

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΜΗΛΕΩΝ

Τάξη: Διαταξικό

ΘΕΜΑ: «Δάσος-μονοπάτια της περιοχής Μηλέων»

Σχολικό έτος 2003-2004

Ομάδα εργασίας

1. Παρίση Ελένη	7. Παπαδόπουλος Πολύκαρπος
2. Βουλελίκας Αθανάσιος	8. Κούρτι Ισλάμ
3. Γκορίτσα Μεβλούτε	9. Κωνσταντά Ιωάννα
4. Μπακογιάννη Σταυρούλα	10. Βέργος Κυριάκος
5. Κουϊν Κέλλυ	11. Βαΐτσης Θεόδωρος
6. Κολοτούρου Δέσποινα	12. Τζαφκολλάρι Αμαρίντο
13. Γιαννιού Μαρίνα	

Υπεύθυνοι καθηγητές: Τριανταφύλλου Αικατερίνη, Πολιτοπούλου Μαρία

ΦΥΛΛΟ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ

Όνομα σχολείου: Γυμνάσιο Μηλεών Μαγνησίας

Τάξη: μαθητές και από τις τρεις τάξεις του Γυμνασίου

Τίτλος Σχεδίου εργασίας:

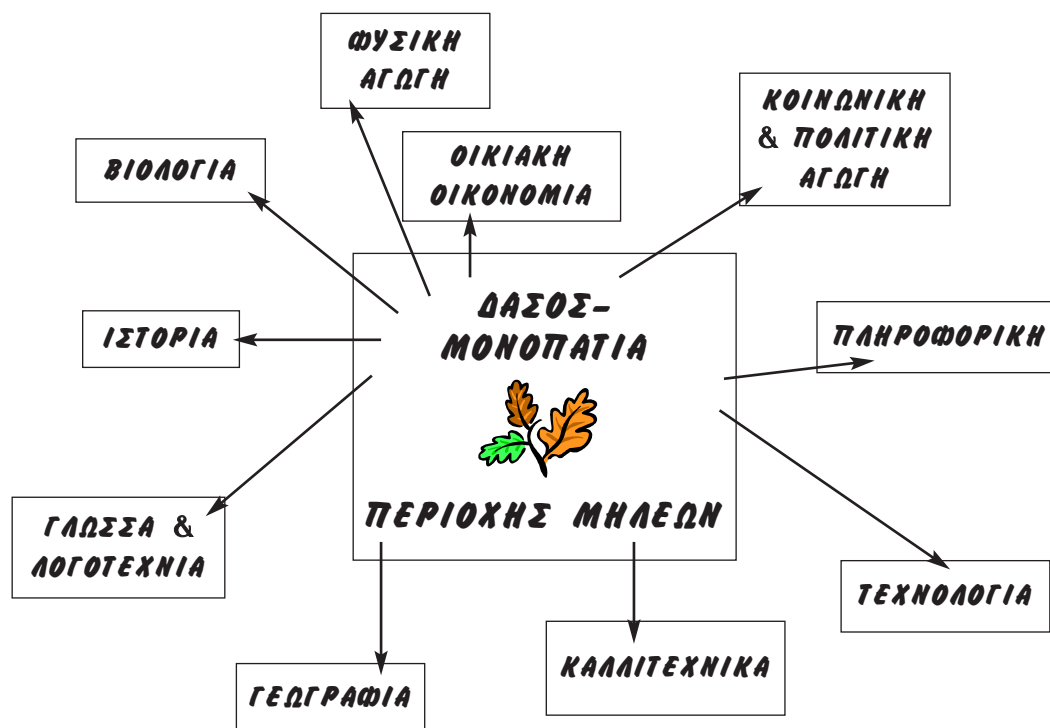
Δάσος-Μονοπάτια της περιοχής Μηλεών.

Ενδεικτικές διαδρομές: καλντερίμια που συνδέουν

- Μηλιές-Καλά Νερά
- Βυζίτσα-Καλά Νερά
- Μηλιές-Τσαγκαράδα

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ:
(ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ)

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ

Η περιοχή των Μηλεών ήταν κέντρο επαναστατικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Η ύπαρξη μονοπατιών-καλντεριμιών συνέβαλε στη διάδοση των επαναστατικών ιδεών και στην προετοιμασία των κατοίκων του Πηλίου για την Επανάσταση του 1821.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Τα καλντερίμια διευκόλυναν τις επαφές και την επικοινωνία των οικισμών της περιοχής Μηλεών και συνέβαλαν στην οικιστική και πολιτική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής καθώς και στη διακίνηση ανθρώπων και ιδεών, όχι μόνο στη διάρκεια της Τουρκοκρατίας αλλά και μέχρι τη διάνοιξη και κατασκευή των αμαξωτών δρόμων.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

- Προσανατολισμός • Η σημασία των μονοπατιών μέσα από παιχνίδι σε χάρτη
- Χρήση χάρτη και πυξίδας • Εντοπισμός μονοπατιών σε χάρτη.

ΒΙΟΛΟΓΙΑ

Μελέτη της χλωρίδας της περιοχής, συλλογή φυτών και δημιουργία φυτολογίου.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ύπαρξη μονοπατιών διευκόλυνε τις οικονομικές δραστηριότητες της περιοχής, τη διακίνηση εμπορευμάτων και αγροτικών προϊόντων της περιοχής, την οργάνωση των νοικοκυριών, με αποτέλεσμα την οικονομική άνθιση και τον πλούτο. Πολλά επαγγέλματα που ήταν συνηθισμένα στην περιοχή, εξακολουθούν να υπάρχουν και σήμερα ακριβώς λόγω της διατήρησης των καλντεριμιών.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Ανθρώπινες παρεμβάσεις στο δάσος:

- A) Το καλντερίμι: κατασκευή, υλικά, λειτουργία-χρήση του στο παρελθόν, σημερινή κατάσταση και λειτουργία.
- B) Κτίσματα (βρύσες, σπίτια, γεφύρια, ξωκλήσια, μύλοι, λιοτρίβια) και χρήση τους.
- Γ) Δραστηριότητες του ανθρώπου στο δάσος: κτηνοτροφία, μελίσσια, αναδάσωση, φωτιά, υλοτομία, δόμηση, τουρισμός.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Εικαστικές δημιουργίες με αφορμή τα παραπάνω θέματα (σκίτσα, ζωγραφίες, φωτογραφίες).

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Συλλογή κειμένων με θέμα το Πήλιο.

ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Οι πορείες στο δάσος και στα καλντερίμια αποτελούν άσκηση σωματική και είναι τρόπος απόκτησης και διατήρησης καλής φυσικής κατάστασης.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- ✓ Ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα Φυσικού και Κοινωνικού Περιβάλλοντος, σχέσεων/αλληλεπιδράσεων ανθρώπου-περιβάλλοντος, απόκτηση περιβαλλοντικής συνείδησης.
- ✓ Ανάπτυξη βαθύτερης σχέσης με τον τόπο τους: να έρθουν σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής τους, να εξοικειωθούν μαζί του, να το αγαπήσουν και να δραστηριοποιηθούν για την προστασία του δάσους και των μονοπατιών.
- ✓ Εργασία σε ομάδες, ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας, ανάπτυξη κώδικα αξιών και συμπεριφοράς απέναντι στην ομάδα και στο περιβάλλον.

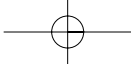
ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- ✓ Γνωριμία με τον τόπο, τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και την τοπική ιστορία.
- ✓ Συνειδητοποίηση του ρόλου των μονοπατιών στην οικονομική, οικιστική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής (ποιος ο ρόλος τους στο παρελθόν και ποιος ο σημερινός τους ρόλος).
- ✓ Καταγραφή και μελέτη των ανθρώπινων παρεμβάσεων στο δάσος και συνειδητοποίηση της ανάγκης για αρμονική συνύπαρξη φύσης-ανθρώπου

ΣΕΝΑΡΙΟ (σχέδιο πρότασης)

Δραστηριότητες που υπηρετούν τους στόχους

- Μέθοδος project
- Πορείες στα δάση και στα καλντερίμια της περιοχής
- Αναζήτηση και μελέτη πηγών
- Έρευνα με ερωτηματολόγια και συνεντεύξεις από κατοίκους της περιοχής, τεχνίτες (κατασκευαστές-συντηρητές καλντεριμιών) και φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης
- Παιχνίδια ρόλων και προσομοίωσης
- Πνευματική διέγερση (brain storming)
- Χαρτογράφηση
- Φωτογραφίες/στίτσα/ζωγραφική
- Συλλογή φυτών και δημιουργία φυτολογίου
- Προσωπική έκφραση των μελών της ομάδας (μιμική, τραγούδι, ποίηση)

Πώς θα μοιράσουμε τους ρόλους των μαθητών/καθηγητών ώστε να πετύχουμε τη συνεργασία ομάδων μαθητών; (Ποιοι θα δουλέψουν και σε τι)

A. Φάση σχεδιασμού του project

- ❖ Κατά τη φάση σχεδιασμού του project, ανταλλάσσονται απόψεις αναφορικά με το θέμα και σχεδιάζεται από κοινού, βάσει του σκοπού και των στόχων που τίθενται από τους συμμετέχοντες, το πλαίσιο δράσης.
- ❖ Η εργασία είναι ομαδοκεντρική και συνεργατική. Εκπαιδευτικοί και μαθητές προγραμματίζουν την πορεία της έρευνας, ενημερώνουν τη διεύθυνση του σχολείου και το σύλλογο διδασκόντων και αποστέλλουν επιστολές στις εμπλεκόμενες ομάδες (γονείς, κηδεμόνες, φορείς) και επιζητούν τη συνεργασία τους.

B. Φάση διεξαγωγής δραστηριοτήτων

Οι μαθητές χωρίζονται σε ευέλικτες ομάδες, η σύνθεση των οποίων ποικίλλει και αναπτύσσουν βιωματικές μαθησιακές δραστηριότητες:

- ❖ Συμμετέχουν σε πορείες
- ❖ Παρατηρούν και καταγράφουν τις εντυπώσεις τους με τη βοήθεια ερωτηματολογίων.
- ❖ Συλλέγουν φυτά.
- ❖ Παίρνουν συνεντεύξεις.
- ❖ Διαβάζουν και γράφουν κείμενα.
- ❖ Χρησιμοποιούν υπολογιστή.
- ❖ Ζωγραφίζουν.
- ❖ Φωτογραφίζουν και βιντεοσκοπούν.
- ❖ Επεξεργάζονται τα στοιχεία που συνέλεξαν.
- ❖ Συνθέτουν εργασίες και τις κοινοποιούν.
- ❖ Αξιολογούν την πορεία του προγράμματος.

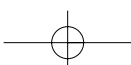

Η εργασία είναι ομαδοκεντρική και συνεργατική. Οι καθηγητές που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι συνερευνητές, συνεργάτες και καθοδηγητές. Παρακολουθούν τις δραστηριότητες των μαθητών, συντονίζουν τις ομάδες και βοηθούν στην επίλυση τυχόν δυσκολιών ως εμπειρότεροι συμμετέχοντες.

Τι υλικό θα συγκεντρώσουμε για να δουλέψουμε;

Θα χρησιμοποιήσουμε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές;

- ❖ Βιβλιογραφία (έντυπη και ηλεκτρονική)
- ❖ Φωτογραφίες
- ❖ Υλικό από συνεντεύξεις με κατοίκους της περιοχής, ειδικούς τεχνίτες (κατασκευαστές-συντηρητές καλντεριμιών), καθώς και φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης
- ❖ Υλικό από ερωτηματολόγια

Πώς θα επεξεργαστούμε το υλικό μας; (Δραστηριότητες /κατασκευές)

- Επεξεργασία ερωτηματολογίων
- Απομαγνητοφώνηση συνεντεύξεων
- Σύνθεση εργασίας: παραγωγή κειμένων από τους μαθητές, τα οποία θα συνοδεύονται από φωτογραφικό υλικό
- Εικαστικές δημιουργίες: σκίτσα, ζωγραφιές
- Χάρτες

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση μαθητών, καθορισμός στόχων και βασικών αρχών της ομάδας, οργάνωση δραστηριοτήτων, προγραμματισμός επισκέψεων.

- Πορείες στα μονοπάτια-καλντερίμια της περιοχής.
- Άντληση πληροφοριών από έντυπη και ηλεκτρονική βιβλιογραφία.
- Άντληση πληροφοριών από συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια και συζητήσεις.
- Επεξεργασία στοιχείων
- Σύνθεση εργασίας
- Παρουσίαση εργασίας
- Αξιολόγηση

(Ακολουθεί αναλυτικό ημερολόγιο κατά εβδομάδα.)

Με ποιο τρόπο θα συνθέσουμε και θα παρουσιάσουμε την εργασία μας;

Επιδιώκουμε, οι δραστηριότητες και τα αποτελέσματά τους να αποτελέσουν το περιεχόμενο μιας εργασίας, η παρουσίαση της οποίας θα γίνει με τους παρακάτω τρόπους:

- ✓ Παρουσίαση της εργασίας σε καθορισμένη ημέρα που θα γίνεται η παρουσίαση όλων των καινοτόμων δράσεων του σχολείου μας.
- ✓ Παρουσίαση στην ιστοσελίδα του σχολείου.
- ✓ Παρουσίαση στον τοπικό τύπο.
- ✓ Έκδοση εντύπου.
- ✓ Συμμετοχή σε ημερίδα που θα γίνει σε επίπεδο νομού.

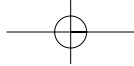
Με ποιο τρόπο θα αξιολογήσουμε το τελικό αποτέλεσμα;

(αντικείμενο, μεθοδολογία, οργάνωση)

Η αξιολόγηση θα γίνει από τα μέλη της ομάδας με δύο τρόπους:

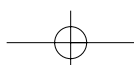
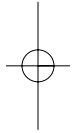
- A) προφορικός, με ανοικτές ερωτήσεις και συζήτηση
- B) γραπτός, με συμπλήρωση ερωτηματολογίου

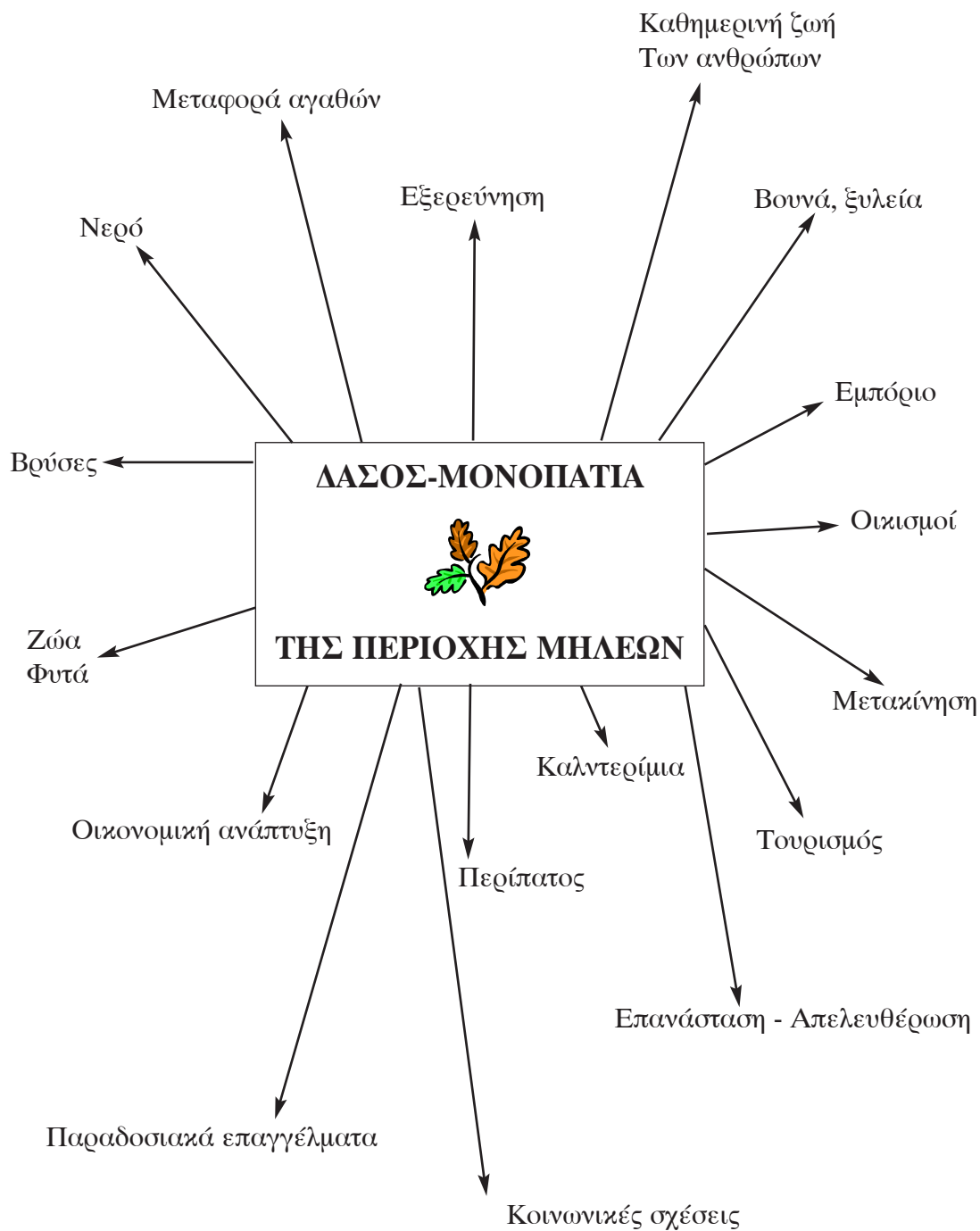
Ενδεικτική βιβλιογραφία:

- Γεωγραφία Νεωτερική, Δ.Φιλίππιδη, Γ.Κωνσταντά
- Το Πήλιο, Γ. Κορδάτου
- Νέα Γενική Ιστορία των Ελλήνων, Δ. Απέργη, Κ. Εμμανουήλ
- Αρχαιολογικός και Ιστορικός Οδηγός Θεσσαλίας, Β. Σκουβαρά, Κ. Μακρή
- Στη Χώρα των Αργοναυτών και των Κενταύρων, Σ. Βασαρδάνης
- Κοινοτικός Βίος εις την Θετταλομαγνησίαν επί Τουρκοκρατίας, Α.Π.Θ.
- Το Πήλιον, Παράδοσις και Νέα Ζωή
- Μεγάλη Ιστορία της Ελλάδας, Γ. Κορδάτου
- Φαίη- Σταμάτη, Οι Μηλιές

1η συνάντησης της ομάδας 11.11.2003

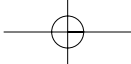
Εκφράζονται ελεύθερα ιδέες, σκέψεις, εμπνεύσεις και διατυπώνονται προτάσεις
σχετικές με το θέμα

11.11.2003

Στην πρώτη συνάντησή της
η ομάδα καθόρισε και δεσμεύτηκε στις παρακάτω αρχές:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΕΛΙΚΤΗΣ ΖΩΝΗΣ
«ΛΑΣΟΣ-ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΗΛΕΩΝ»

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ:

■ Στη διάρκεια της πορείας παρατηρούμε και καταγράφουμε τη γλωρίδα της περιοχής μας.

1. Πόσα διαφορετικά είδη δέντρων μπορείτε να καταγράψετε;

.....
.....
.....
.....
.....

2. Υπάρχουν μόνο ψηλά δέντρα ή και θάμνοι;

.....

3. Ποιους θάμνους μπορείτε να αναγνωρίσετε;

.....
.....

4. Υπερισχύουν κάποια είδη φυτών στην περιοχή;

Αυτά χαρακτηρίζονται κυρίαρχα είδη και είναι τα

.....

■ Στη διάρκεια της πορείας μαζεύουμε και καταγράφουμε όσα είδη καρπών βρούμε στο έδαφος και από δέντρα ή τους θάμνους.

Σαρκώδεις.....

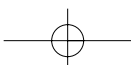
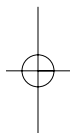
Ξηροί.....

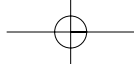
Κώνοι.....

■ Ποιες παρατηρήσεις έχουμε να κάνουμε για τη ύπαρξη νερού σ' όλο το μήκος της διαδρομής;

.....

.....

■ Ποιο είδος βλάστησης κυριαρχεί στα μέρη όπου υπάρχει νερό;

.....

■ Ποια εικόνα παρουσιάζει το δάσος αυτή την εποχή;

Έδαφος.....

Χρώματα

Νερό

Φυλλώματα.....

Το χρώμα που κυριαρχεί στο έδαφος είναι

Το χρώμα που κυριαρχεί στον ορίζοντα είναι.....

Το χρώμα που μας κάνει περισσότερο εντύπωση είναι το

.....γιατί.....

■ Προσπαθούμε να εντοπίσουμε τους ήχους που ακούμε, την πηγή τους και τους καταγράφουμε.

.....

.....

.....

.....

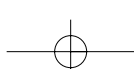
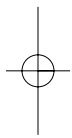
■ Παρατηρήσατε πουλιά κατά τη διάρκεια της διαδρομής;

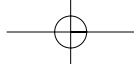
Αν ναι, μπορείτε να γράψετε τα ονόματά τους;

.....

.....

.....

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΕΛΙΚΤΗΣ ΖΩΝΗΣ
«ΔΑΣΟΣ-ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΗΛΕΩΝ»**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ:.....
.....

Στη διάρκεια της πορείας παρατηρούμε το μονοπάτι-καλντερίμι.

1. Πώς θα περιγράφατε την κατάσταση του καλντεριμιού σ' όλο το μήκος της διαδρομής; Βρίσκεται σε καλή κατάσταση;

.....
.....
.....

2. Διατηρείται όπως όταν πρωτοκατασκευάστηκε;

.....
.....
.....

3. Έχει καταστραφεί και σε ποιο βαθμό;

.....
.....
.....

4. Ποιες είναι οι αιτίες της καταστροφής;

.....
.....
.....

5. Έχει επισκευαστεί και σε ποιο βαθμό;

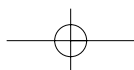
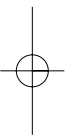
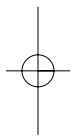
.....
.....
.....

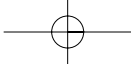
6. Είναι δύσβατο, είναι καθαρισμένο;

.....
.....
.....

Από ποια υλικά είναι φτιαγμένο το καλντερίμι;

.....
.....
.....

Στη διάρκεια της διαδρομής ποιες από τις παρακάτω ανθρώπινες δραστηριότητες- παρεμβάσεις εντοπίσατε στο δάσος ;

1. Μονοπάτι	6. Μελίσσια
2. Σκουπίδια	7. Νόμιμη υλοτομία
3. Στάνες	8. Υπερβόσκηση
4. Αναδάσωση	9. Φωτιά
5. Τουρισμός	10. Δόμηση

Στη διάρκεια της πορείας παρατηρούμε αν υπάρχουν κτίσματα και τα καταγράφουμε.

Σπίτια.....

Ξωκλήσια

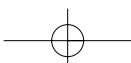
Γεφύρια

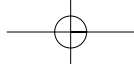
Προσκυνητάρια

Βρύσες

Ελαιοτριβεία.....

Παλιοί μύλοι

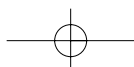

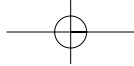

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΕΛΙΚΤΗΣ ΖΩΝΗΣ
«ΔΑΣΟΣ-ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΗΛΕΩΝ»**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Πότε χτίστηκαν τα καλντερίμια της περιοχής Μηλεών;
.....
.....
2. Ποιος ήταν ο ρόλος των καλντεριμιών σε παλαιότερες εποχές; Δηλαδή γιατί χτίστηκαν και σε τι χρησίμευαν;
.....
.....
3. Ποιοι κατασκεύαζαν τα καλντερίμια;
.....
.....
4. Πώς χτίζεται ένα καλντερίμι;
.....
.....
5. Σε ποια εποχή χρησιμοποιούνταν περισσότερο τα καλντερίμια (εσωτερικά και εξωτερικά);
.....
.....
6. Πότε περιορίστηκε η κίνηση στα καλντερίμια που οδηγούν έξω από το χωριό;
.....
.....
7. Χρησιμοποιούνται σήμερα τα καλντερίμια και πώς;
.....
.....
8. Χρειάζονται συντήρηση και πώς συντηρείται ένα καλντερίμι;
.....
.....
9. Ποια καλντερίμια χρησιμοποιούσατε για τις ανάγκες της καθημερινής σας ζωής;
.....
.....
10. Μπορείτε να μας πείτε κάποιες προσωπικές αναμνήσεις ή ιστορίες σχετικές με τα καλντερίμια της περιοχής Μηλεών;
.....
.....

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΥΕΛΙΚΤΗΣ ΖΩΝΗΣ
«ΔΑΣΟΣ-ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΗΛΕΩΝ»

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Ποια είναι η τεχνική κατασκευής των καλντεριμιών; Με ποια υλικά κατασκευάστηκαν και από πού τα προμηθεύονταν; Τα έφτιαξαν Ηπειρώτες μάστοροι ή ντόπιοι τεχνίτες;

.....
.....

2. Με ποιο τρόπο αξιοποιούνται σήμερα τα καλντερίμια του Δήμου Μηλεών;

.....
.....
.....

3. Υπάρχουν σήμερα τεχνίτες στο χωριό που ασχολούνται με τη συντήρηση των καλντεριμιών;

.....
.....
.....

4. Ποια καλντερίμια έχουν συντηρηθεί και πότε;

.....
.....
.....

5. Ποιες είναι οι αιτίες καταστροφής των καλντεριμιών; Είναι δυνατή η αποκατάσταση τμημάτων τους; Με ποιο τρόπο μπορεί να συμβάλει ο Δήμος;

.....
.....
.....

6. Γνωρίζουμε ότι πολλοί ξένοι τουρίστες έρχονται στην περιοχή για περιπατητικό τουρισμό. Ποιες ενέργειες γίνονται για τον καθαρισμό και τη συντήρηση των καλντεριμιών σε ετήσια βάση;.....

.....
.....
.....

7. Ποια καλντερίμια-διαδρομές συνδέουν τις Μηλιές με τα γύρω χωριά και τη θάλασσα;

.....
.....
.....

